

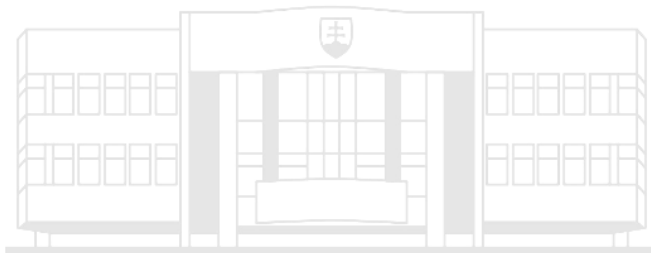
**Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút**

**Edícia: Porovnávacie analýzy
29/2025**

Bezpečnostné preverky riaditeľov civilných spravodajských služieb

Helena Latáková

**Bratislava
november 2025**

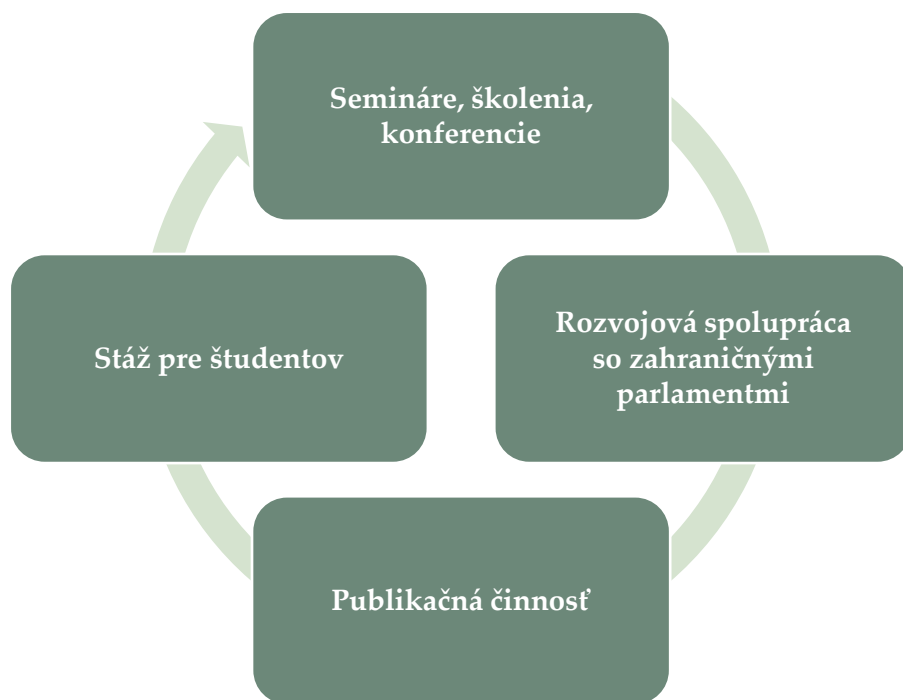

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Bezpečnostné previerky riaditeľov civilných spravodajských služieb

Anotácia

Analýza sa venuje problematike vykonávania bezpečnostných previerok v prípade riaditeľov alebo vedúcich spravodajských služieb. Cieľom analýzy je porovnať legislatívu a prax v rôznych krajinách a identifikovať, aké subjekty vykonávajú bezpečnostné previerky, prípadne či sú totožné s tými, ktoré vykonávajú previerky riaditeľov civilných spravodajských služieb.

Kľúčové slová

bezpečnostná previerka, spravodajské služby, riaditeľ spravodajskej služby, spravodajské orgány

Security clearances for directors of civilian intelligence services

Annotation

The analysis addresses the issue of conducting security clearances for directors or heads of intelligence services. The aim of the analysis is to compare legislation and practice in different countries and identify which entities conduct security clearances and whether they are identical to those that conduct clearances for directors of civilian intelligence services.

Keywords

security clearance, intelligence services, director of intelligence, intelligence agencies

Vypracovala: JUDr. Helena Latáková, odbor Parlamentný inštitút

Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka odboru Parlamentný inštitút

Materiál slúži pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

1. Úvod.....	5
1.1 Česko	5
1.2 Bulharsko	6
1.3 Estónsko	6
1.4 Fínsko	6
1.5 Francúzsko.....	7
1.6 Chorvátsko.....	7
1.7 Litva	7
1.8 Lotyšsko	8
1.9 Maďarsko.....	8
1.10 Nemecko	8
1.11 Poľsko.....	9
1.12 Rakúsko.....	9
1.13 Rumunsko.....	10
1.14 Slovinsko.....	10
1.15 Švajčiarsko	11
1.16 Taliansko.....	11
2. Zhrnutie.....	12
3. Zdroje.....	13

1. Úvod

Problematika vykonávania a udeľovania bezpečnostnej preverky riaditeľovi Slovenskej informačnej služby je v súčasnosti predmetom intenzívnych diskusií v médiách aj v parlamente. Tie sa sústreďujú najmä na to, kto má byť oprávnený preverovať osobu stojacu na čele tajnej služby a aké riziká môže prinášať aktuálne nastavený systém udeľovania preverky tou istou spravodajskou službou.

V predkladanej analýze máme za cieľ porovnať, či je situácia s bezpečnostnými preverkami civilných spravodajských služieb podobná aj v iných štátoch, a ak nie, ktoré inštitúcie sú ich poverené vykonávať voči riaditeľom, a či sa tieto orgány líšia od tých, ktoré vykonávajú bezpečnostné preverky štandardne. Okrem štátov V4, ktoré obvykle pre analýzy vyberáme kvôli geografickej a historickej príbuznosti, sme z dôvodu čo najväčšej rozmanitosti, zvolili zástupcov severských, pobaltských aj južanských štátov, štátov s federatívnym zriadením, ako aj zástupcu stojaceho mimo EÚ.

Na základe požiadavky prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu sme spracovali odpovede z 15 štátov:¹ *Bulharsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovinsko, Švajčiarsko a Taliansko.* Česko sme doplnili na základe dostupných informácií.

1.1 Česko

Všeobecne platí, že **preverky vykonáva Národný bezpečnostný úrad**, avšak podľa § 140 [zákona č. 412/2005 Sb. o ochrane utajovaných informácií a o bezpečnostní způsobilosti](#), aj **príslušná spravodajská služba**, a to v prípade svojich príslušníkov, zamestnancov a uchádzačov o prijatie do služobného pomeru alebo pracovnoprávneho vzťahu. Okrem toho preverku môže vykonávať aj **ministerstvo vnútra a polícia**.

V kontexte vyššie uvedeného zákona bezpečnostnú **preverku riaditeľovi Bezpečnostnej informačnej služby** (zákon č. 153/1994 Sb. o zpravodajských službách České republiky) **udeľuje tá istá spravodajská služba**, a to v rámci svojich zákonných kompetencií k zaisteniu previerok pre vlastných príslušníkov. Spravodajská služba má v týchto veciach postavenie Národného bezpečnostného úradu. Podľa § 56 ods. 1 písm. g) zákona, predmetné osvedčenie fyzickej osoby vydané Národným bezpečnostným úradom zanikne v prípade vzniku služobného pomeru alebo pracovnoprávneho vzťahu pre spravodajskú službu a následne spravodajská služba vydá nové osvedčenie, ktoré nahrádza to pôvodné.

¹ Požiadavka ECPRD 6175 *Security Clearance of the Head of Intelligence Services*, október 2025. Dostupné po prihlásení: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/public/page/about>

1.2 Bulharsko

Podľa zákona o ochrane utajovaných skutočností je bezpečnostnou službou **Štátna spravodajská agentúra**. Tá vykonáva bezpečnostné previerky, vydáva, ruší a odoberá povolenia svojim zamestnancom a uchádzačom o zamestnanie.

Iné subjekty príslušné na vykonávanie bezpečnostných vyšetrovaní sú **Štátna komisia pre informačnú bezpečnosť spolu s bezpečnostnými službami, bezpečnostné služby, služby verejného poriadku a dôstojníci informačnej bezpečnosti**.

1.3 Estónsko

Vo všeobecnosti bezpečnostné previerky vykonáva **Vnútorá spravodajská služba**, s výnimkou prípadov, ak je zákonom poverená **Estónska zahraničná spravodajská služba**, a to vo vzťahu k:

- osobám, ktoré kandidujú na funkciu spravodajského úradníka Estónskej zahraničnej spravodajskej služby,
- osobám, ktoré sú v službách Estónskej zahraničnej spravodajskej služby, s výnimkou generálneho riaditeľa Estónskej zahraničnej spravodajskej služby a jeho zástupcu;
- generálnemu riaditeľovi Vnútornej spravodajskej služby a jeho zástupcovi;
- generálnemu tajomníkovi a zástupcovi generálneho tajomníka ministerstva vnútra;
- prokurátorovi.

Podľa [zákona o štátnych a zahraničných utajovaných skutočnostiach](#) bezpečnostnú previerku riaditeľov vykonávajú tieto subjekty tak, že generálneho riaditeľa jednej služby preveruje druhá spravodajská služba:

- generálny riaditeľ Vnútornej spravodajskej služby podlieha previerke, ktorú vykoná Estónska zahraničná spravodajská služba; a naopak
- generálny riaditeľ Estónskej zahraničnej spravodajskej služby podlieha previerke, ktorú vykoná Vnútorá spravodajská služba.

1.4 Fínsko

Vo Fínsku bezpečnostné previerky vykonáva a udeľuje predovšetkým **Fínska bezpečnostná a spravodajská služba (Supo)** podľa zákona o bezpečnostných previerkach. Previerky v rámci obranných síl vykonáva **Veliteľstvo obrany**, zatiaľ čo **Národný bezpečnostný úrad (NSA)** na **ministerstve zahraničných vecí** spravuje medzinárodné bezpečnostné previerky a previerky objektov.

Bezpečnostnú previerku **riaditeľa Supo vykonáva a udeľuje priamo Supo** v súlade so zákonom o bezpečnostných previerkach. Výsledky preverovania sa potom oznamujú ministerstvu vnútra. Bezpečnostná previerka pre ministerstvo vnútra, ako žiadateľa o preverenie alebo orgán pripravujúci vymenovanie, nie je záväzná.

1.5 Francúzsko

Francúzsko má dve hlavné spravodajské služby, Generálne riaditeľstvo pre vonkajšiu bezpečnosť (DGSE), ktoré síce pracuje najmä v civilnej oblasti, ale organizačne spadá pod ministerstvo ozbrojených síl a **Generálne riaditeľstvo pre vnútornú bezpečnosť** (DGSI – Direction générale de la sécurité intérieure), ktoré je podriadené ministerstvu vnútra.

Riaditeľ DGSI, rovnako ako všetci jeho zamestnanci, podlieha bezpečnostným preverkam. Doposiaľ všetci riaditelia zastávali vysoké funkcie v polícii a mali už preverky absolvované. DGSI je poverené vykonávaním preverok pre všetok civilný personál – verejný aj súkromný – ktorý v rámci svojej práce potrebuje prístup k utajovaným informáciám v štátnych orgánoch alebo podnikoch. Pozície, ktoré si vyžadujú určitý stupeň preverky, sú uvedené v osobitnom katalógu pracovných miest. Preverku riaditeľa by malo vykonať práve DGSI.

1.6 Chorvátsko

Okrem základnej bezpečnostnej preverky existujú ďalšie dva typy preverok, bezpečnostná preverka na prístup k utajovaným skutočnostiam a bezpečnostná preverka na ochranu chránených osôb a objektov. Hoci podľa čl. 20 zákona o bezpečnostno spravodajskom systéme má štátny úradník prístup k utajovaným informáciám v rámci svojich úradných povinností bez vykonania bezpečnostnej preverky, zákonná povinnosť v rozsahu **základnej bezpečnostnej preverky pri vymenovaní do funkcie** riaditeľa zostáva zachovaná (čl. 42). Preto riaditeľ **Bezpečnostno-spravodajskej agentúry (BSA)** podlieha pri vymenovaní do funkcie základnej bezpečnostnej preverke. Po vykonaní preverky BSA informuje žiadajúci orgán (orgán, ktorý požiadala o preverku) o jej výsledkoch. Žiadajúci orgán následne vydá konečné hodnotenie na základe správy BSA.

Pozn. Riaditeľa BSA menujú do funkcie rozhodnutím prezident republiky a predseda vlády po vyžiadaní si stanoviska parlamentného výboru príslušného pre otázky národnej bezpečnosti.

Podľa článku 40 zákona o bezpečnostných preverkách žiadateľ o bezpečnostnú preverku vydá konečné posúdenie týkajúce sa existencie bezpečnostných prekážok na základe správy **BSA – základnú bezpečnostnú preverku v civilnom sektore vždy vykonáva BSA**. Pokiaľ ide o prístup k utajovaným informáciám, podľa článku 18 zákona o utajovaných informáciách vydáva osvedčenie o bezpečnostnej preverke na základe posúdenia potvrdzujúceho neexistenciu bezpečnostných prekážok prístupu k utajovaným údajom **Úrad Rady národnej bezpečnosti**. Existencia takýchto prekážok sa určuje prostredníctvom procesu bezpečnostnej preverky, ktorú vykonáva BSA.

1.7 Litva

Riaditeľa Oddelenia štátnej bezpečnosti [vymenúva a odvoláva](#) prezident republiky so súhlasom Seimasu (parlamentu). Podľa článku 18 [zákona o štátnych a úradných utajovaných skutočnostiach](#) preverky vykonávajú **ministerstvo národnej obrany** (ak osoba, ktorá podlieha preverovaniu,

zastáva alebo sa uchádza o pozíciu v systéme národnej obrany, je strelcom alebo sa uchádza o pozíciu strelca), **inštitúcie poverené ministrom vnútra** (ak preverovaná osoba zastáva alebo sa uchádza o pozíciu v systéme vnútra), **spravodajské subjekty** (iba, ak osoba je alebo sa uchádza o pozíciu agenta kriminálneho spravodajstva, utajovaného spravodajského dôstojníka alebo úradníka ľudských spravodajských informácií) a **Oddelenie štátnej bezpečnosti** (ak o vydanie povolenia nakladať s utajovanými informáciami alebo oboznamovať sa s nimi žiada iná osoba, ako je uvedená v predchádzajúcich výnimkách). **Práve Oddelenie štátnej bezpečnosti by malo vykonávať previerku riaditeľa Oddelenia štátnej bezpečnosti.**

1.8 Lotyšsko

Vedúci predstavitelia nevojenskej spravodajskej služby, konkrétne **riaditeľ Úradu na ochranu ústavy a náčelník Štátnej bezpečnostnej služby**, nepotrebujú špeciálnu bezpečnostnú previerku, pretože prístup je im udelený **na základe ich funkcie.**

Vo všeobecnosti vykonávajú bezpečnostné previerky **štátne bezpečnostné orgány** podľa rozsahu ich kompetencie v rámci oblasti, v ktorej pôsobia, a to **Úrad na ochranu ústavy** (napr. v parlamente, prezidentskej kancelárii, národnej banke, atď.), **Obranná spravodajská a bezpečnostná služba** (napr. na ministertstvo obrany, v národných obranných silách, atď.) a **Štátna bezpečnostná služba** (na iných orgánoch).

1.9 Maďarsko

V Maďarsku neexistujú predpisy týkajúce sa podrobných pravidiel bezpečnostnej previerky **riaditeľa Informačného úradu**. [Zákon č. 125 z roku 1995 o národných bezpečnostných službách](#)² stanovuje iba to, že „*Informačný úrad (...) vykonáva národnú bezpečnostnú previerku svojich zamestnancov a iných osôb patriacich do jeho vecnej pôsobnosti*“. **Úrad na ochranu ústavy** vykonáva previerky národnej bezpečnosti osôb podliehajúcich previerke národnej bezpečnosti, okrem osôb patriacich do vecnej pôsobnosti **Vojenskej služby národnej bezpečnosti, Špeciálnej služby pre národnú bezpečnosť** alebo Informačného úradu.

1.10 Nemecko

V Nemecku pôsobia dve civilné spravodajské služby, **Federálna spravodajská služba a Federálny úrad pre ochranu ústavy** (domáca spravodajská služba). Podľa [zákona o požiadavkách a postupoch pre federálne bezpečnostné previerky a ochranu utajovaných skutočností](#) (SÜG) vykonávajú previerku priamo spravodajské služby, sú zodpovednými orgánmi **za bezpečnostné previerky zamestnancov vlastnej spravodajskej služby**. To platí aj pre bezpečnostné previerky **na riadiacej úrovni.**

Príslušným orgánom pre vykonanie bezpečnostnej previerky (ak nejde o spravodajské služby) je:

² V anglickej verzii (v znení platnom k 1. januáru 2022) dostupné na: <https://njt.hu/jogszabaly/en/1995-125-00-00>

- **federálny orgán alebo iný verejný orgán**, ktorý má v úmysle prideliť osobu na bezpečnostne citlivú činnosť,
- **Spolkové ministerstvo vnútra** ako Národný bezpečnostný úrad pre nemeckých občanov, ktorým má byť pridelená bezpečnostne citlivá činnosť v nadnárodných alebo medzivládnych inštitúciách a agentúrach, pokiaľ nie je uvedené inak,
- **politická strana** podľa článku 21 Ústavy, ktorá má v úmysle prideliť osobu na bezpečnostne citlivú činnosť v rámci strany alebo jej nadácie,
- federálny orgán alebo iný verejný orgán, ktorý má v úmysle preniesť utajované informácie do neverejného orgánu, v prípade osoby v tomto neverejnom orgáne,
- v prípade federálnych stavebných projektov realizovaných prostredníctvom vyslania personálu, v civilnom sektore, **Federálna agentúra pre nehnuteľnosti**,
- v rámci pôsobnosti Spolkového ministerstva obrany, **správa používateľov**, v prípade osoby v neverejnom orgáne.

Úlohy zodpovedného orgánu, ako sú definované v § 3 ods. 1a zákona o bezpečnostných preverkách, **má vykonávať oddelená organizačná jednotka**. Ako doplňujúce orgány sa na tom podieľajú Spolkový úrad pre ochranu ústavy a v rámci pôsobnosti Spolkového ministerstva obrany Vojenská kontrarozviedka.

1.11 Poľsko

Nevojenskými spravodajskými službami sú **Agentúra vnútornej bezpečnosti (ABW) a Spravodajská agentúra (AW)**. **Vedúci ABW** a osoby určené na tieto pozície získavajú bezpečnostnú preverku prostredníctvom rozšíreného preverovacieho postupu, ktorý **vykonáva Vojenská kontrarozviedka (SKW)**. **Pre AW** bezpečnostnú preverku vykonáva **ABW**. Predmetnú problematiku upravuje [zákon z 5. augusta 2010 o ochrane utajovaných skutočností](#).

Štandardný preverovací postup vykonáva zástupca pre ochranu utajovaných skutočností (bezpečnostný zástupca) organizačnej jednotky, v ktorej sa spracúvajú utajované informácie. Zástupca je osoba zamestnaná vedúcim organizačnej jednotky, v ktorej sa spracúvajú utajované informácie, a je zodpovedný za zabezpečenie dodržiavania predpisov o ochrane utajovaných skutočností, vykonávanie bežných a kontrolných preverovacích postupov. **Rozšírené preverovacie konania** vykonáva ABW alebo SKW.

1.12 Rakúsko

Podľa § 2a ods. 1 [zákona o ochrane štátu a spravodajskej službe](#) musia všetci zamestnanci Riaditeľstva ochrany štátu a spravodajskej služby (DSN) pred nástupom do zamestnania absolvovať preverku spoľahlivosti. **Túto preverku vykonáva organizačná jednotka DSN, ktorá je oddelená od oblastí zodpovednosti ochrany štátu a spravodajskej služby**. Keďže neexistujú iné ustanovenia, ktoré by špecifikovali odlišný postup pre bezpečnostnú preverku riaditeľa DSN, uplatňujú sa tie týkajúce sa vlastných zamestnancov.

Bezpečnostné preverky sú upravené v §§ 55 – 55b zákona o bezpečnostnej polícii (SPG) a vykonávajú ich **bezpečnostné orgány** (Sicherheitsbehörden). Najvyšším bezpečnostným

orgánom je **spolkový minister vnútra**. O bezpečnostnú správu v spolkových krajinách sa starajú orgány podriadené spolkovému ministrovi vnútra, **štátne policajné riaditeľstvá** a **okresné správne orgány**. **Starosta** je orgánom pre stratený majetok v súlade s ustanoveniami zákona. Rozsah, v akom musia **obecné orgány** zasiahnuť ako bezpečnostné orgány, je určený inými zákonmi.

1.13 Rumunsko

Medzi rumunské nevojenské spravodajské služby patria Rumunská spravodajská služba – SRI a Zahraničná spravodajská služba – SIE. Bezpečnostné previerky osôb vykonávajú tzv. **preverovacie orgány, pričom spomínané spravodajské služby (SRI a SIE) sa za ne považujú, pokiaľ ide o ich vlastných zamestnancov a riaditeľov** (alebo používajú špecifické interné štruktúry na vykonávanie previerok podľa rozhodnutia vlády č. 585/2002 o národných normách pre ochranu utajovaných skutočností).

Do preverovania však vstupuje aj tzv. koordinačný a registračný orgán ([ORNISS](#)). Ide o ústredný orgán zodpovedný za národný systém ochrany utajovaných skutočností, pričom je úlohou preverovacieho orgánu oznámiť úspešne absolvovanú previerku danej osoby. ORNISS vedie register všetkých osôb oprávnených na prístup k štátnym tajomstvám. Formálny dokument udeľujúci prístup (bezpečnostný certifikát alebo bezpečnostné povolenie) v konečnom dôsledku vydáva vedúci žiadajúcej jednotky na základe pozitívneho potvrdenia od preverovacieho orgánu a predchádzajúceho oznámenia ORNISS.

Postup pri udelení previerky tak vyzerá nasledovne:

- Previerkový orgán (ADS): Skutočnú bezpečnostnú previerku osoby vykonáva príslušný ADS (napr. spravodajská služba).
- Koordinačný a registračný orgán (ORNISS): Národný registračný úrad pre utajované informácie je ústredným orgánom zodpovedným za národný systém ochrany utajovaných skutočností. ORNISS je informovaný o úspešne absolvovanej previerke z ADS.
- Udeľujúci orgán: Formálny dokument udeľujúci prístup (bezpečnostný certifikát alebo bezpečnostné povolenie) v konečnom dôsledku vydáva vedúci žiadajúcej jednotky na základe pozitívneho bezpečnostného potvrdenia od ADS a predchádzajúceho oznámenia ORNISS.

1.14 Slovinsko

V zmysle [zákona o utajovaných skutočnostiach](#) a postupu stanoveného [v nariadení o bezpečnostných previerkach](#), ak ide o **vedúcich vládných orgánov, ktorí sa priamo zodpovedajú predsedovi vlády**, t. z. aj riaditeľ slovinskej informačnej a bezpečnostnej služby³, títo získajú oprávnenie pri nástupe do funkcie a podpíšu vyhlásenie, že sú oboznámení s predpismi

³ V súlade s článkom 4 zákona o slovinskej spravodajskej a bezpečnostnej agentúre [riaditeľ slovinskej informačnej bezpečnostnej služby](#) sa zodpovedá predsedovi vlády, je vymenúvaný a odvolávaný vládou na návrh predsedu vlády. Pri nástupe do tejto funkcie sa preto nevyžaduje bezpečnostná previerka.

upravujúcimi ochranu utajovaných skutočností, a že sa zaväzujú nakladať s utajovanými skutočnosťami v súlade s týmito predpismi. V skratke, **nepotrebnú bezpečnostnú preverku.**

Úrad vlády Slovenskej republiky na ochranu utajovaných skutočností je zodpovedný za vydávanie povolení na prístup k utajovaným skutočnostiam. Bezpečnostné preverky pre úrad vykonávajú tri príslušné inštitúcie v závislosti od oblasti zamestnania:

- **Ministerstvo vnútra,**
- **Ministerstvo obrany** prostredníctvom svojej Bezpečnostnej a spravodajskej služby,
- **Slovenská spravodajská a bezpečnostná agentúra.**

1.15 Švajčiarsko

Bezpečnostnú preverku **riaditeľa** spravodajských služieb vykonáva **Oddelenie pre personálne bezpečnostné preverky Spolkovej kancelárie**. Oddelenie je zodpovedné za bezpečnostné preverky tých osôb, ktoré sú [menované Spolkovou radou](#), ako aj zamestnancov Štátneho sekretariátu pre bezpečnostnú politiku (SEPOS). Všetky ostatné bezpečnostné preverky vykonáva **Štátny sekretariát pre bezpečnostnú politiku (SEPOS)**.

1.16 Taliansko

Medzi talianske [nevojenské spravodajské služby](#) patria AISI (Agentúra pre informácie a vnútornú bezpečnosť) a AISE (Agentúra pre informácie a vonkajšiu bezpečnosť). Prístup k utajovaným skutočnostiam je povolený iba osobám, ktoré majú bezpečnostnú preverku a potrebujú tieto informácie poznať z dôvodu výkonu svojich pracovných povinností. **Ústredný úrad pre utajovanie informácií (UCSe)** je zodpovedný za vydávanie a prípadné odoberanie bezpečnostných previerok. **Vydanie bezpečnostnej preverky podlieha overeniu spoľahlivosti žiadateľa zo strany UCSe a schváleniu riaditeľmi spravodajských služieb, a ak je to potrebné schváleniu ministrom obrany a ministrom vnútra.** Preverka je platná 10 rokov pre stupne „dôverné“ a „tajné“ a 5 rokov pre stupeň utajenia „prísne tajné“.

2. Zhrnutie

Na základe dostupných informácií bolo zistené, že **vo väčšine sledovaných štátov vykonáva previerku riaditeľa/riaditeľky civilných spravodajských služieb tá istá spravodajská služba**, podobne ako tomu je i na Slovensku (pozri § 18 ods. 1 zákona [215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností](#) a o zmene a doplnení niektorých zákonov „Slovenská informačná služba vykonáva bezpečnostné previerky všetkých stupňov, ak navrhovaná osoba je vo vzťahu k Slovenskej informačnej službe jej príslušníkom, zamestnancom alebo uchádzačom o prijatie do pracovnoprávneho vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu vrátane služobného pomeru.“) Pre posilnenie nezávislosti vo vnútri spravodajskej služby v prípade Nemecka a Rakúska vykonávajú bezpečnostnú previerku riaditeľa iné organizačné jednotky spravodajskej služby, ktoré sú oddelené od oblastí zodpovednosti ochrany štátu a spravodajskej služby.

Podobne ako na Slovensku (pozri § 17 a § 18 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov), **previerky** v sledovaných štátoch **obvykle vykonáva viacero subjektov**, pričom legislatíva definuje tzv. hlavný subjekt (často orgán národnej bezpečnosti alebo spravodajská služba) a následne výnimky, kedy je z dôvodu oblasti pôsobnosti osoby alebo jej zamestnania nevyhnutné, aby previerku vykonal iný orgán.

3. Zdroje

1. ECPRD požiadavka č. 6175: Security Clearance of the Head of Intelligence Services. Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/>
2. Zákon č. 412/2005 Sb. o ochrane utajovaných informácií a o bezpečnostní způsobilosti (Česko). Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-412>
3. SwissInfo: Diplomat to take over Swiss intelligence service. Dostupné na: <https://www.swissinfo.ch/eng/politics/diplomat-to-take-over-swiss-intelligence-service/47099906>
4. FRA: National intelligence authorities and surveillance in the EU: Fundamental rights safeguards and remedies. Dostupné na: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/it-surveillance-report-update-2022_en.pdf
5. Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Slovensko). Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/215/>

Všetky zdroje sú aktuálne k dňu zverejnenia materiálu.

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky

pi@nrsr.sk

www.nrsr.sk

 parlamentny_institut

